

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

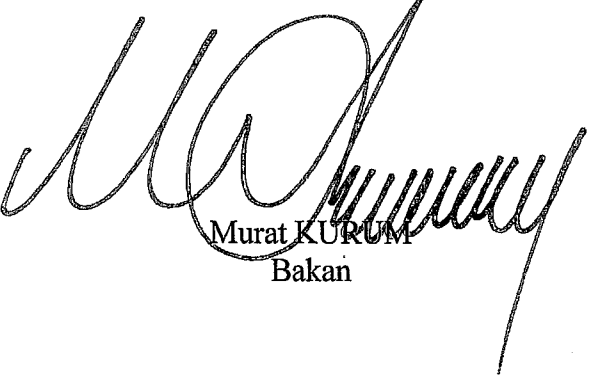
Sayı :30824082-610 - 3889661
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Haziran 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (84 Adet, 146 Sayfa)

ADİYAMAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN ABDURRAHMAN TUTDERE'NİN
TBMM 7/62346 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Düzenli depolama tesislerinin kuruluş yerinin belirlenmesi, şehirlerin altyapı tasarımının sürdürülebilir ve ekonomik olması açısından kuşkusuz büyük önem taşımaktadır. Seçilen yerin, çevresel ve sosyal açıdan, ayrıca sağlık yönünden gerekli şartlara sahip olması ve yerel kanunlara uygun olması gerekmektedir. Atığın taşınma mesafesi, yasal uygulamalar, çevresel faktörler, alternatif arazinin büyüklüğü ve kullanılabilirliği, ulaşım imkânı, nüfus yoğunluğu, toprağın, topografyanın ve zeminin yapı durumu, iklimsel şartlar, yüzey suyu hidroloji durumu, jeolojik ve hidrojeolojik unsurlar gibi birçok kriter dikkate alınmalıdır. Adıyaman ili Merkez ilçesi Petrol Mahallesi sınırları içerisinde yer alan Katı Atık Depolama Tesisleri kurulmuş olduğu yer itibarıyla bölgede yaşayan yurttaşlarımızda tedirginliğe yol açmış olup, ciddi rahatsızlıklar yaratmıştır. Tesisin bulunduğu yerden kaldırılmasını talep eden yurttaşlarımız, tesisin yerinin uygun olmadığı gerekçesiyle mahkemeye başvurmuş olup dosya halen derdesttir. Bu bağlamda;

1-Katı Atık Tesisinde oluşabilecek sızıntı sularının ve depo gazlarının toprak, hava, yeraltı suları ve yüzeysel suların üzerindeki olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilerek çevre kirliliğinin önlenmesine ilişkin çalışmalar yapılmış mıdır? Bu konuda yapılan bir denetleme var mıdır? Varsa denetleme sonucu ne şeklindedir?

2-Menbada depolama başlamadan önceki yeraltı suyu kalitesi ile mansapta depolama devam ederken yeraltı suyu kalitesi arasında fark oluşmuş mudur?

3-Depolanan atıklardan süzülen ve depolama sahasından kaynaklanan sızıntı suyunun çevreye verdiği herhangi bir zarar tespit edilmiş midir? Bu hususta yapılan bir denetim var mıdır? Denetim sonucu ne şeklindedir?

4-Katı Atık Tesisinde bulunan Depolama Tesisinden kaynaklanabilecek olumsuz etkileri asgari düzeye indirmek için koku ve tozların çevreye yayılmasını, rüzgârın etkisiyle kâğıt, naylon torba ve ince plastik gibi atıkların yayılmasını, kuşlar, haşerat, böcek ve diğer hayvanların alanda üremesi ve alandaki patojenleri çevreye taşımalarını, havada depo gazından kaynaklanan tabakalaşma ve aerosollerin oluşumunu önlemeye yönelik alınan tedbirler nelerdir? Bu konuda bir tedbir alınıp alınmadığı hususunda yapılan bir denetim var mıdır? Denetim sonucu ne şeklindedir?

5-I sınıf ve II. sınıf düzenli depolama tesisleri için sahanın özellikleri ve meteorolojik şartlar dikkate alınarak; depolama sahasına yağıştan kaynaklanan yüzeysel suların girmesini engellemek, sızıntı suyu toplama sistemine yağış suyu girmesini asgari düzeye indirmek, yüzeysel suların ve/veya yeraltı sularının depolanmış atığa temasını engellemek, kirlenmiş suları ve sızıntı suyunu toplamak, depolama sahasında toplanmış kirlenmiş sular ve sızıntı suyunu "Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği" doğrultusunda deşarj standartlarına uygun hâle getirmek için arıtmak amacıyla alınan önlemler nelerdir? Bu konuda yapılan bir denetim var mıdır? Denetim sonucu ne şeklindedir?

6-Tesisin inşası aşamasında; orman alanları, ağaçlandırma alanları, yaban hayatı ve bitki örtüsünün korunması gibi özel amaçlarla koruma altına alınmış alanlara uzaklığı, bölgede bulunan yeraltı ve yüzeysel su kaynakları ve koruma havzalarının durumu, yeraltı su seviyesi ve yeraltı suyu akış yönleri, sahanın topografik, jeolojik, jeomorfolojik, jeoteknik ve hidrojeolojik durumu, taşkın, heyelan, çığ, erozyon ve yüksek deprem riski, hâkim rüzgâr yönü ve yağış durumu, doğal veya kültürel miras durumu dikkate alınmış mıdır?

7-Katı Atık Tesisinde depolanan atıklardan süzülen ve depolama sahasından kaynaklanan sızıntı sular ve diğer atık sular nasıl arıtılmaktadır? Atıkların belediyenin kanalizasyon şebekesine deşarj edildiği iddiası doğru mudur? Bu hususta yapılan bir denetim var mıdır? Denetim sonucu ne şekildedir?

CEVAPLAR:

İnceleme esnasında iş makinalarıyla sıkıştırılan atıkların üzerinin örtü toprağı ile kapatılan bölgelerinden depo gazının çekildiği tespit edilmiştir. Tesiste oluşan ve pompalar ile emilen biyogazın, içerisindeki metan haricindeki diğer gazlar (CO₂, H₂S vd.) arıtıldıktan sonra gaz depo balonunda depolandığı tespit edilmiştir. Depolanan yüksek metan içerikli gazın jeneratörlerde yakılarak bertaraf edildiği tespit edilmiştir. Ayrıca jeneratörün çalışmaması/çalıştırılmaması ya da depo kapasitesinden fazla gaz üretimi söz konusu olması durumunda ilave olarak tesiste flarenin (biyogaz yakma bacası/ünitesi) bulunduğu görülmüştür. Jeneratörün faaliyet dışı olması durumunda dahi oluşan depo gazının yakılarak bertaraf edilebileceği tespit edilmiştir.

Söz konusu keşif tarih ve saatinde tesis çevresinde herhangi bir kokuya rastlanmamış olup, ÇED Raporunda hakim rüzgar yönü ile ilgili değerlendirmeler göz önüne alındığında koku ile ilgili olarak sorun yaşanmayacağı düşünülmektedir.

Koku yayılmasına karşı atıkların günlük olarak örtü toprağı ile örtünmesi, rüzgârın etkisiyle kâğıt, naylon torba ve ince plastik gibi atıkların yayılmasını önlemek için etrafının tel çit ile çevrili olması, gürültü ile alakalı olarak akustik rapor hazırlanması, kuşlar, haşerat, böcek ve diğer hayvanların alanda üremesi ve alandaki patojenleri çevreye taşımamasını önlemek için ilaçlama yapılması, oluşan depo gazının toplanarak biyogaz tesisinde elektrik enerjisine dönüştürülmesi, yangın ihtimaline karşı önlemler alınması düzenli depolama tesislerinde genel olarak alınacak önlemlerle ilgili Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin koşullarını sağladığını göstermektedir.

Sızıntı suyu arıtma tesisinin bulunmadığı ancak sızıntı suyu toplama havuzunda atıksu biriktirilmeye başlandığı tespit edilmiş olup, ÇED Raporu, yetkililerin beyanı ve 18.06.2021 tarihli Proje ilerleme raporunda sızıntı suyu arıtma tesisi inşaatına başlanacağı belirtilmektedir. Adıyaman Belediyeler Birliği tarafından GAP idaresine hibe talebinde bulunulmuştur.

ÇED sürecinde ilgili Bakanlıklardan gerekli olumlu görüşler alınmış olup, bu kapsamda çalışmalar başlatılmıştır. Ayrıca Adıyaman Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Adıyaman Müze Müdürlüğünce tescilli bir yapı olmadığı ve etrafında herhangi bir taşınır veya taşınmaz kültür varlığının da bulunmadığı belirtilmiştir.

Söz konusu Proje Tanıtım Dosyasında, projeden kaynaklanabilecek olumsuz etkilere karşı yapılması gereken iş ve işlemler ile ilgili olarak gerekli taahhütlerin bulunduğu, yapılan denetimlerde ise taahhütlerin yerine getirilip getirilmediği incelenmektedir. Söz konusu sızıntı suyu arıtma tesisinin bulunmadığı ancak sızıntı suyu toplama havuzunda biriken atık suların tekrar depo alanına püskürtülmektedir. Sızıntı suyunun kanalizasyona verilmesi ile ilgili zaman zaman Bakanlığımıza şikayetler gelmekte olup, yapılan denetimlerde herhangi bir bulgu bulunulmamış olup, tespit edilmesi halinde gerekli işlemler yapılacaktır.